

TALABALARNING MUSTAQIL ISHIDA STARTAP LOYIHALAR USTIDA ISHLASHI

Kubeysinova Nilufar Maxmutovna

Annotatsiya: *Ushbu maqolada talabalarning mustaqil ish jarayonida startap loyihalarini ishlab chiqishdagi roli, ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, amaliy ko'nikmalarni shakllantirish va iqtisodiy mustaqillikka tayyorlash masalalari yoritilgan. Startap faoliyatining ta'lim jarayonidagi afzalliklari, muammolari va psixologik omillari tahlil qilingan [1].*

Аннотация: *В статье рассматривается роль студентов в процессе разработки стартап-проектов в рамках самостоятельной работы. Анализируются преимущества и трудности внедрения стартап-деятельности в образовательный процесс, а также её влияние на развитие творческого и предпринимательского мышления студентов [2].*

Annotation: *This article explores students' engagement in startup projects as part of their independent learning. It highlights the role of startups in developing creativity, practical skills, and entrepreneurial mindset among students. The advantages and challenges of integrating startup projects into higher education are analyzed [3].*

Kalit so'zlar: *mustaqil ish, startap, innovatsiya, ijodkorlik, loyiha, motivatsiya, tadbirkorlik.*

KIRISH

Hozirgi davrda ta'lim tizimi nafaqat nazariy bilim berish, balki talabalarni amaliy faoliyatga tayyorlash, ijodkorlik va tashabbuskorlikni rivojlantirishni ham ko'zda tutadi [4]. Mustaqil ish bu yo'lda muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, startap loyihalar ustida ishlash talabalarga o'z g'oyalarini amaliyotga tatbiq etish, yangi mahsulot yoki xizmat yaratish imkonini beradi.

Startap — bu yangilikka asoslangan, bozor ehtiyojini qondirishga qaratilgan kichik innovatsion loyiha bo'lib, unda talabalar o'z bilimini, texnologik ko'nikmalarini va jamoada ishlash malakasini rivojlantiradilar [5].

ASOSIY QISM

1. Startap loyihalarining mustaqil ishdagi o'rni

Startap loyihalari talabalarning mustaqil ishini yanada amaliy va samarali qiladi.

Ular quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- O'rganilgan nazariy bilimlarni amalda sinash;
- Yangi g'oyalarni ishlab chiqish;
- Texnologik yangiliklarni yaratish va tadbqiq etish;
- Jamoada ishlash va yetakchilik ko'nikmalarini shakllantirish.

Startup jarayoni talabani o'z g'oyasini himoya qilish, marketing, biznes-reja tuzish, investorlar bilan muloqot qilishga o'rgatadi [6].

2. Psixologik va pedagogik jihatlar

Talabalarning startup loyihalarda ishtiroki nafaqat iqtisodiy, balki psixologik rivojlanish uchun ham muhim. Bunda motivatsiya, ijodkorlik, stressga bardoshlilik va o'z-o'zini boshqarish asosiy omillar hisoblanadi. Startup faoliyatida talaba o'z qobiliyatiga ishonch hosil qiladi, yangi g'oyalarni ilgari suradi, muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqmaslikni o'rganadi [7].

3. Startup faoliyatining bosqichlari

Talabalarning mustaqil ishida startup loyihalar quyidagi bosqichlardan o'tadi:

1. G'oyani aniqlash va tahlil qilish – muammoni topish, yechim taklif etish.
2. Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish – maqsad, auditoriya, resurslarni aniqlash.
3. Biznes-reja tuzish – iqtisodiy model, marketing strategiyasi.
4. Sinov va tajriba bosqichi – prototip yoki dastlabki mahsulotni yaratish.
5. Natijalarni baholash va taqdimot – o'qituvchi, ekspert yoki investorlar oldida himoya.

Ushbu bosqichlar orqali talaba real tadbirkorlik muhitini his etadi, o'z g'oyasini hayotga tatbiq etish tajribasini oladi [8].

4. Ta'lim tizimida startaplarni rivojlantirish imkoniyatlari

Bugungi kunda ko'plab oliy ta'lim muassasalarida "Startup Inkubatorlar" tashkil etilmoqda. Ular talabalarga loyiha ishlab chiqish, texnik yordam, mentorlik va moliyaviy qo'llab-quvvatlashni ta'minlaydi [9]. Masalan, O'zbekistonning turli universitetlarida "Startup Tashabbus" dasturi orqali talabalar o'z g'oyalarini innovatsion loyiha darajasiga olib chiqish imkoniga ega bo'lishmoqda [10].

XULOSA

Talabalarning mustaqil ishida startup loyihalari ustida ishlash ularni mustaqil, tashabbuskor, amaliy fikrlaydigan va innovatsion g'oyalarga boy mutaxassis sifatida shakllantiradi. Startup faoliyati orqali talabalar nafaqat o'qituvchidan, balki bozor ehtiyojidan ham o'rganadilar. Shu bois, ta'lim jarayonida startup yondashuvini keng joriy etish zamonaviy ta'limning muhim talabidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimova V.M. Umumiy psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 2021.
2. Abdullaeva D. Innovatsion ta'lim texnologiyalari va startup faoliyati. – Samarqand, 2022.
3. Blank S., Dorf B. The Startup Owner's Manual. – Pescadero: K&S Ranch, 2012.
4. Zohidov O. Pedagogik psixologiya asoslari. – Toshkent: TDPU, 2020.
5. Ries E. The Lean Startup. – New York: Crown Business, 2011.
6. Pardaev A. Talabalarning tadbirkorlik kompetensiyasini rivojlantirish yo'llari. – Toshkent, 2020.

7. Rogers C. On Becoming a Person. – Boston: Houghton Mifflin, 1961.
8. www.startup.gov.uz
9. www.ziyonet.uz
10. www.sciencedirect.com